

det nazistiske despoti tilintetgjøres i kampen mot den åndelige front hos de frihetskende europeiske nasjoner.-

Men der må også kuler og krutt til, vet vi, og England makter kanskje ikke oppgaven?

Vær trygg. Albions sønner vinner også denne gangen det avgjørende slaget. Men kampen er gigantisk og tiden tas til hjelp.

La oss gjøre et formastelig tankesprang fra Europas slagmarker til en norsk lakseelv. På bredden en engelsk sportsfisker. Kampen er i full gang. Den smekre stangen böier sig faretruende under det voldsomme presset og snöret står stramt som en bristeferdig violinstreng. Stadig må engelskmannen gi snöre, motstanderen i den andre enden er fullstendig vild, dens krefter synes uuttømmelige. Snellen hviner og truer med å løpe tom. Sakukyndige tilskuere stönner at nå, nå ryker redskapen! Men sakkyndigheten veit at redskapen holder. Den er verdens beste, og hånden som manövrerer, slutter om stangen i et usvekket stålgrep. Det glimter til i øjet hos fiskeren, han er ute i hardt vær, men det har han vært før også, og han vet at utfallet av duellen bare er et spørsmål om tid. Det går én time, to timer, tre timer. Så lenge har han aldri holdt på før, make til fisk! Da, med ett, slakkes snöret, stangens krampaktige buer retter sig, den vilde dyst er plutselig over og slaget vunnet. Tilskuerne puster ut som befriet i samme øieblikk byttet trekkes på land. "Det hadde jeg aldri trodd", er det én som sier

--oo--

Brenn ikke avisen når du har lest den - send den videre !

EN ORIENTERING.

Nordstrand

Gjort på kort

Mappe 78

Ekte 6

Aksjene 1941

1648

HV

Nr. 6

Efterhvert går det op for det norske folk at tyskerne er igang med en systematisk utplyndring av landet. Det skjer på en måte som mange ikke forstår. Tyskerne har jo ikke bare forberedt sig på selve krigsen. De har forstatt å sette løgnen system som ingen annen før dem. Ikke bare ved å undertrykke sandheten, men ved bevisst å gi en løgnaktig fremstilling av det selv foretar sig. Slik er det med den utnyttelse som nu foregar av vårt land økonomisk.

För i tiden rövet erobrerne folks eiendeler hvor de fant dem, de plyndret bönderne för avling och budskaper och la allt öde hvor de för frem. I våre dager foregår plyndringen ikke så åpenlyst. Hvor paradoxalt det enn höres ut foregår plyndringen samtidig som tyskerne forsöker å vinne folk för sig. Tyskerne "betalar" de ting de tar och som de selv fastsetter prisene på. De settar igang arbetare och synes å skape liv och rörelse omkring sig. Men alle de pengar de utbetalear, både för hvad de tar fra folk, hvad der sendes till Tyskland, hvad soldatene får og hvad norske arbeidere tjener, har de "lant" i Norges Bank som nu har trykket så mange av dem at deres verdi undergraves. Denne lånekonto vil förövrig aldrig bli utlignet, det er den pris landet må betale för beskyttelsen. Og kontoen vokser eftersom tyskernes appetitt vokser og den stiger ut över alle gronser. -

Når tyskerne tar hester fra bönderne får bönderne disse pengesedler i erstattning. På samme måte får kjøbmenn, industridrivende og arbeidere pengar mellom henderne. De tror de har en fortjeneste, men reflekterer ofte ikke over at tyskerne betaler dem med pengar som landet selv må utlevere dem gjennem Norges Bank. På denne måte skapes der kunstige tilgodehavender i massevis og tilsynelatende velstand for enkelte. Det er disse pengar som får bankenes innskudd til å svulme op. Staten og bankene blir sittende igjen med en stadig økende gjeld og landet sitter igjen med en stadig økende haug med pengesedler men med avtagende forråd av varer og redskaper. Vi får et fullstendig ödelaagt pengesystem, samtidig som arbeidskraft og trekk-kraft tas bort fra vårt landbruk og våre andre livsviktige næringer. Vi utplyndres etter de mest utspekulerete metoder, og i tredobbelt forstand: pengeverdien ödelegges, varelagrene tömmes og vår kapital, arbeidsredskapene taes fra oss. I den senere tid har tyskerne også tatt det lille kraftfår vi hadde fra oss. Skal der flere bevis til for å forstå hulhetens i det som sies om Tysklands hjelp til oss? ???

Tyskerne kaller dette gjenreisning. De får noen lavtstående, oftest mindregerdige individer med sig, som regel misfornøide, mislykkede nordmenn som fremfor allt intetsomhelst begrep har om de ödeleggelsestyskerne foranstalter i vårt pengevesen og som vi alle får lide under siden. Men det er bare en ulyre liten brökdelen av våre bönder og arbeidere som lar sig dupere. De vet at våre varer og redskaper ikke kan erstattes og at de i virkeligheten stjenes fra landet - uten vederlag.

Det sies at Hitler er redd for 2 ting. Det ene er

Churchill; det annet er inflasjon. Han har selv oplevet inflasjonens Tyskland og vet at den ukontrollerte prisstigning er den verste sociale fare som kan true ham. Derfor forsøker han å holde prisstigningen tilbake ved tvangsforskrifter i de land han har voldtatt. Der prales om vår stabile krone, som står lenket fast til den tyske mark. Dette er det rene bluff. I virkeligheten har tyskerne senket kronekurser langt mere enn de fleste tenker over. Tyskerne bestemmer selv prisene på det vi eksporterer til Tyskland og de settes alltid meget lavt. Samtidig må vi betale eventyrlige priser for de varer vi allernådigst får fra Tyskland. Det betyr jo at kronens verdi er senket. Det er jo likegyldig om det skjer ved en senkning av kronens egen kurs eller om det kommer frem i varenes pris. Tyskerne ødelegger kronens verdi både innad og utad. Det er det nye system vi innbyes til å delta i.

Derfor: Vær på vakt alle som lokkes av tyskerne med norske pengeseddler. Det er våre egne varer og realverdier de vil ta fra oss og uten annet vederlag enn de penger som de stjeler fra dere selv. Hver vare, hvert redskap som går ut av landet på denne måte er ledd i en systematisk utplyndring av vårt folk. Og måten det skjer på er uslere og mere barbarisk enn under oldtidens røvertokter fordi det foregår som simpelt lureri og under påskudd av å skape velstand i landet.

Hensikten med en eroberingskrig er og har alltid vært egen berikelse. Den berikelse Norge skal skaffe Tyskland, innrettes nu på lang sikt. Norge skal gjøres til tysk provins, noe som tydelig går frem av propagandaminister Goebbels erklæring i Fritt Folks "festutgave" 9. april 1941 om at skjebnen har stillet Norge foran valget om det tillitsfullt vil betro sig til det tyske rikes førerskap. En provins er karakterisert ved at den kulturelt og økonomisk er avhengig av det herskende land, og på en slik måte at nivået i provinsen er lavere enn i det herskende land. Dette er nemlig nødvendig forutsetning for at herredømmet skal være stabilt. Provinssens avhengighet er sikret ved at den eneste mulighet for en kulturell og økonomisk stigning ligger i at provinsboeren opp gir sitt eget folk og går inn i det herskende folket. Derved vil de folk som er fremadstrebende og som har en naturlig begavelse trekkes bort fra sitt eget folk. Det vil komme til en splittelse mellom dem og folkets store masse fordi at ~~xxxxxx~~ de mer eller mindre må gå over til undertrykkerne for å kunne stige. De blir derved mistenkelige personer, og kan vanskelig bli ledere for noen uavhengighetsbevegelse. Dette er den tyske hersketeori som man kan finne tydelig uttrykt mange steder i den politiske litteratur. Nu er Norge et land, som på de aller fleste områder står i gjennemsnitt over Tyskland. För den egentlige innmeldelse kan skje, er derfor en senkning på alle områder absolutt nødvendig. Denne senkning skjer på følgende måter:

- 1) Beskatning som senker levestandarden og derved virker tilbake på nivået i sin helhet.
- 2) Propaganda som går ut på å svekke vår selvtillit og dermed vår selvstendighetsstrenghet.
- 3) Vannstyre som virker deprimerende og får en til å lengte etter "orden for enhver pris".
- 4) Grupper av forrederske nordmenn som gis høie lønninger og privilegier og derved splitter folkets enhet og samhold.

Disse metodene er godt kjent. Man kan finne dem brukt om igjen og om igjen i historien. Tenk bare på dansketiden i Norge.

Nu benyttes metodene av tyskerne med stor konsekvens og grundighet. Man må være klar over at NASJONAL SAMLING ikke på noen måte samler de befolkningselementer som tyskerne ville trekke med sig. N.S. benyttes kun for å bryte ned den bestående orden. De er forrætnel-sesbasillene som skal løse op det hele og kjøre vårt administrative og økonomiske apparat fast, slik at de anstendige og dyktige nordmenn ikke ser noen annen utvei enn "en ny orden" gjennom loyalt samarbeide med Tyskland. Denne syke mellempériode er Nasjonal Samlings størhetstid. De har fått sig tildelt en bestent rolle og de spiller den storartet. Når deres arbeid er gjort blir de likvidert, men ikke før da begynner vi på nytt igjen som et tysk lydrike og må langsomt og tungt arbeide oss op av utføret, men tyskerne vil nok sørge for at vi stadig blir liggende et godt stykke under det tyske middelinivå, enten vi sliter meget eller lite.

Idag gjelder det om å se disse historiske prøvde kjens- gjerninger i öinone og innrette oss etter det. Vi må gjøre våre mottrokk målbevisst og i sammenheng med hverandre. Slik at også vi kan gjøre vårt til å berge oss fra den skjebne som Stor-Tyskland har tiltenkt oss.

KST. GULBRAND LUNDE OG TYSKERNES "KAPITAL".

(3)

"De utenlandske kapitalistiske interesser skal aldri mere få innflytelse på næringslivet her i landet", så Gulbrand Lunde fortalte i tid siden på Lillehammers torv. Dette hadde han frekkhet nok til å si til tross for at han visste at tyskerne nettop hadde "kjøpt" Tyinfallene i Jotunheimens hjerte for 28 millioner kroner.

Han visste at tyskerne helt siden de kom hit til landet har drevet en systematisk industriespionage. Det er ikke lenger en fabrikkhemmelighet her i landet som tyskerne ikke har kopiert for å bruke til egen fordel. "Jeg har besøkt hver eneste større fabrikk og bedrift i Norge" sa Terboven i en av sine siste taler.

Gulbrand Lunde visste at tyskerne har tappet Norges Bank for over 2 milliarder norske kroner i løpet av ett år, ved seddelpressens hjelp. Det er like mye som Norges årlige nasjonalinntekt, - eller hvad hver eneste mann, kvinne og bedrift har i samlet inntekt i løpet av ett år.

Han visste at Nasjonal Samling bevisst har medvirket til å sette hele vår konsesjonslovgivning, som setter meget snevre grenser for utlendingers kapitalanbringelser i Norge, ut av kraft, dordi den ikke passer tyskernes kapitalistiske interesser.

Og husk on ting - Det var håndgripelige verdier amerikanerne og engelskmennene investerte her i landet til felles fordel. Tyskerne gir frem på en annen måte. De har ingen verdier de har råd til å plasere i andre land. Derfor går de til Norges Bank, stjeler våre penger og med dem "kjøper" de oss ut av vårt eget land.

Og på tross av dette kan Gulbrand Lunde få sig til å si; "De utenlandske kapitalistene skal aldri mere få innflytelse her i landet". Der kan bare være en forklaring mulig på denne himmelropende freidighet. Gulbrand Lunde er for lengst hørt op å tenke og føle norsk. Han er blitt tysk. For han blir derfor denne stjålne "kapital" ikke utenlandsk. For han får selv i all fall har fått løfte om å få være med å dele byttet. ----

Når en bygning er brendt, blir den som regel ikke bygget op igjen i sin oprinnelige skikkelse. Selvom den er dig kjær som ditt hjem, og selv om den var praktisk innredet, solid og velstelt, og rik på gode minner, vil det alltid være ting som kan bli gjort bedre etter som du får erfaring, og som det derfor er naturlig å ta hensyn til, når der igjen skal reises hus på brandtomten.

Men det betyr ikke at du velsigner den mann som har svindt ditt hus ned, eller takker ham for at han har optrått som brandstifter? ????

Når Kristiansund er gått op i flammer, er det rimelig at den nye by ikke bygges op igjen som en bokstavelig kopi av den gamle. Visse forhold som burde rettes, vil bli rettet. Det er nok mange som vil mene, at den gamle by allikevel alt i alt var en bedre by og at det med den er gått tapt uerstattelige verdier som det vil ta mange generasjoner å vinne igjen. Men vi har allikevel råd til å innrømme muligheten av at den nye by nok vil fremvise vissefordeler. -- Men det er vel ille det samme som, at vi priser og lover tyskerne for at de har optrått som mordbrennere? ????

Det som her er sagt, gjelder ikke bare hus og byer, men også vår gamle samfundsbygning. Vi er store nok til å innrømme at den hadde sine feil, og at vi når vi etter skal bygge den op, nok kommer til å foreta visse røttelser. Men det er ikke det samme som at det var fortjensfullt å legge den i ruiner. OG ENNU MINDRE ER DET SANT AT DENNE SAMFUNDSBYGGNING STYRTET SAMMEN AV SIG SELV, AT DEN VAR RÅTEN OG FALLEFERDIG. DET ER LÖGN OG SYKE FOLKS FANTASI.

SANNHETEN ER, AT DET HADDE LYKTES OSS Å BYGGE ET SAMFUND SOM VAR SÅ HØITSTÅENDE, SÅ RIKT OG SÅ FORNEMT AT TYSKERNE I HVERT FALL IKKE HADDE NOE Å LERE OSS, og at de samme tyskere nu søker å legge dette samfund i ruiner på samme måte som de herjet i Kristiansund.

La deg ikke innbilde at denne deres skjendselsdåd kan besmykkes, av at den nye samfundsbygning kanskje på enkelte punkter vil bli rettet når vi etter krigen påny skal begynne å føre den op.

NAZISYSTEMET - ET DÖDSDÖMT VOLDSTYRANNI.

Hvorfor kan vi hevde med urettlig visshet at det tyske nazidiktatur er dömt til undergang? Fordi systemet er menneskefientlig og naturstridig. Mennesket kan ikke ensrettes. Selve grunnlaget for individets trivsel og fremgang er fri selvutfoldelse i størst mulig utstrekning.

Tilstanden i Hitlers Tyskland er syklig. Og vil stadig forverres, inntil krisen blir akutt. Sykdommens årsak kjenner vi alle. En mann står frem og sier: "STATEN", det er MIG. Du skal fra dags dato tenke, tro, mene, handle, bo, avle barn, drepe og selv dö som JEG befaler, - din tilværelse som medlem av MITT samfund kan ikke diskuteres. Forsök å hevde dig som selvstendig individ, og du er dömt til undergang. Dette er det åk 60 millioner mennesker lever under. Nazi-Tyskland idag kan sammenlignes med en dampkjelle, hvor trykket er faretruende og stadig øker. Lokket på kjelen holdes möisommelig på plass under tyngden av knugende tunge lodder, med påskrifter som: Diktatur, Gestapo, Konsetrasjonsleire, henrettelser, Lønpropaganda, Angiveri, Falske forespøgelser o.s.v.

Ekspljosjonsfarene er uundgåelig. Katastrofen vil komme. ----

Nr. 7

N O R G E I D A G .

O.V. 1721 1941

23. juni 1941.

Under isen.

2587

Nå er vi under isen.
Nå er vi underlagt
den grå og skitne isen
av fremmed overmakt.
Tungt hviler den på landet.
Men hør i fjellet vannet,
det sender bud med bekkene
som hvisker ned ad brekkene.
Snart skinner våren leende
i breene.

Det lever under isen, det samler sig i håp
en ström av vann, en ström av liv, en ström av sand
til däp.

Nå er vi under isen
av ufrihet og tvang.
Nå er vi under isen,
og vinteren blir lang.
Men hør, det suser, strömmar
av ville vårnattsdrömmar,
så levende og skjelvende,
og sneen glir av grenene
bak stenene.

Det suser under isen av evig tro og tross,
en dag skal alle bekker små gå sammen og bli foss.

Nå er vi under isen,
og den er grå og våt.
Det strömmar under isen
så mangen stillengrät.
Men lytt, i steile bratter,
hva er det? Er det latter?
Det bruser i de biende
og vinterbleke liene.
Det knegger tungt og trossende
i fossene.

Det tordner under isen. En dag er det forbi.
En dag skal vi se havet, se solen, være fri !

Nå er vi under isen.
Men håp og tro og stol
på sangene i brisen
som synger nu om sol.
Vårt land er av de steile
så det skal aldri feile
den våren kommer veltende
som leireklumpen eltende,
står seirende, tross tapene
den skapende !

Den lever under isen, der tusen hjerter slår,
det innestengte Norges udrepelige vår.

Vend.

Mappe 78
Eksp. A-7
Arg. 1941
O.V. 1721 1941
Jfr.

OM OVERGANGEN TIL NORMALE FORHOLD OG FREMTIDIG POLITIKK I NORGE.

Mange grubler over dette: Hvordan kommer overgangen til normale forhold til å arte sig? Det kan være nyttig å forsøke å gjenneitenke dette problem, det kan kanskje bidra til å fjerne endel frykt og uhyggefølelse. - Problemet er tosidig: Först selve okkupasjons opplør med tyskernes avreise, dernest igangsettelsen av et normalt statsmaskineri. Men de to ting griper så meget inn i hverandre at vi behandler dem under ett. Derimot vil overgangen arte sig forskjellig alt etter de begivenheter som går umiddelbart foran krigens ophør. Vi regner med to alternativer: A) Det blir ikke på ny krig på Norges jord mellom Norge og dets allierte på den ene side og tyskerne på den annen. B) Norge blir etter slagmark i verdenskrigen.

Vi tar først alternativ A: Det vil da bli sluttet våbenstillstand i London med én overenskomst for hvert land som er i krig med Tyskland, altså én mellom den norske regjering og tyske befullmektigede representanter. De viktigste punkter vil være:

- 1) Tyskerne nedlegger våbnene og deponerer dem til fastsatt tid på fastsatte steder.
 - 2) Evakueringen av tyskerne skal straks påbegynnes og være fullbragt innen en bestemt frist.
 - 3) Den tyske militære øverstbefalende skal ved dagsbefaling til troppe-ne og ved opslag på tysk overalt i landet underrette troppene om våbenstillstanden, likesom denne meddelelse på et fastsatt tids-punkt skal gis i kringkastingen, overenskomsten leses op og office-rer og mannskaper beordres til å gjennemføre den.
 - 4) Terboven skal beordre og i kringkastingen og ved opslag kunngjøre at han har beordret de "konstituerte" til å fratre (de er jo ansatt av ham).
 - 5) Kringkastingen skal straks overgis til visse nærmere angitte nord-menn.

Forutsetningen er naturligvis at England og Amerika har et slikt kvelertak på Tyskland at tyskerne intet valg har. En del av dette kvelertak vil bestå i at norske, engelske og amerikanske flåteenheter krysser utenfor den norske kyst, og at fly- og troppe-enheter landsettes og kan utføre polititjeneste, særlig på de steder hvor våbnene skal innleveres. Evakueringen er naturligvis et vanskelig problem, men engelskmennene klarte dog å evakuere 335.000 mann fra Dunkerque på få dager under bomber og granater, så det skulde kunne gå forholdsvis fort. Det bør samtidig med våbenstillstanden sluttet en overenskomst med Sverige om at avvebnede tyske tropper kan reise gjennem Sverige med jernbane og på landeveiene (skjønt bilene bør vi jo i størst mulig utstrekning beholde). Fri passasje med jernbane fra Narvik, Trondheim, Kongsvinger og Halden må tilståes. Dessuten må all norsk og tysk tonnasje i Norge settes inn og norsk tonnasje sendes over fra England snarest. Litt uro blir det nok, men tyskernes lyst til å slåss blir antagelig sterkt redusert når de får vite at krigen er slutt, den har vel vært særlig stor.

Den videre utvikling tenker vi oss slik: Kongen griper personlig inn. I en muntlig proklamasjon som overføres fra London gjennom den norske rikskringkasting gir H.M. meddelelse om våbenstillstanden, og anmoder visse nordmenn, som han nøyngir og som opholder sig i Norge, om å tre til som riksråd, og bemyndiger dem til å styre landet med absolutt myndighet på hans vegne til han kommer hjem, idet han samme dag tiltrer hjemreisen. Samtidig bör H.M. kunne meddele at

regjeringen Nygaardsvold har innlevert sin avskjedsansökning, at an-
sökningen er innvilget og at nytt stortingsvalg vil bli holdt snarest
mulig, senest innen 60 dager. Politimesteren i Oslo gjeninnsettes
straks i sitt embede, og får i opdrag å garantere de "konstituerte"s
og Quislings sikkerhet. Alle andre som sitter i embeds- eller tjenes-
temannsstillinger beordres til inntil videre å bli på de plasser de i
øieblikket innehar og til å følge ordrer fra det midlertidige styre.

Litt tumulter med quislingene blir det nok, men hovedregelen
bør være at de alle skal stilles for våre lovlige domstoler og dømmes
etter sine gjerninger.

Alternativ B: Norge blir etter slagmark i verdenskrigen. Det kan tenkes at en norsk-engelsk-amerikansk offensiv settes inn i Norge og at tyskerne drives ut med makt. I så fall vil lovlig styre inn i landet etterhvert som landet blir renset for tyskere som faller, flykter eller blir tatt til fange. Alle quislinger blir etterhvert arrestert.

11

Når kongen er kommet hjem efter våbenstillsstanden (alternativ A) styrer han med det i proklamasjonen fra London opnevnte riksråd inntil det nye storting er trått sammen. Riksrådet stiller så sine plasser til kongens disposisjon. Kongen henvender sig til den mann som han anser egnet til å danne en regjering som har stortingsets og folkets tillid, og vi har dermed på ny en konstitusjonell regjering. Vi skulde ta meget feil om ikke mennene til denne regjering er å finne blandt administrasjonsrådets medlemmer.

Vi er klar over at mange syster med tanken om at vår statsforfatning bør revideres. Men la oss endelig være varsom med å gjøre operative inngrep i en så ømfiendtlig mekanisme som et statsmaskinerier. Det er ikke papirkonstitusjoner og papirreformer vi trenger, er. Det er allermindst reformer som går i diktatorisk retning. Vi har nu fått se hvordan diktaturstyrte mennesker kan drive det til i retning av rot, overhoved administrasjon, forfengelighet, vilkårlighet, løgn, tvang, misbruk og mishandling av mennesker. Det kan nok trenge forbedringer i vår demokratiske statsmekanisme som i alle andre mekanismer. Utviklingen er kontinuerlig. Men det ville være en ulykke å sparke ben under alt det gode på grunn av visse iøinefullende svakheter. Meget kan opnåes f. eks. ved endringer i Stortings forretningsorden (saksbehandlings-systemet), valgmetoden, partistyrenes adgang til å øve direkte innflytelse i regjering og storting, etc. Kanskje kan også de politiske partiers antall begrenses. Men folkesuverenitetens prinsipp, d.v.s. folketets rett til gjennem sine valgte representanter å kontrollere styrende (regjeringen) og holde dem ansvarlig både politisk og juridisk må ikke rokkes. Slike forandringer må imidlertid tvinge sig frem ved sin egen vekt når tiden er moden. Hvis vi er like utålmodige som tyskerne og snur opp ned på samfundet i løpet av kort tid fordi vi alltid vil se resultatet selv i vår levetid, da blir resultatet alltid dårlig. Det står dårlig til med menneskene i Tyskland idag. Tenk også på Frankrikes historie. I de siste 151 år har landet hatt ikke mindre enn 13 statsforfatninger, omhyggelig utarbeidet og trykt i mange paragrafer. Alle 13 har vært like dårlige, til tross for at franskmennene har skarpe hoder. En statsforfatning må vokse organisk og langsomt som en eik som står i god og hjemlig jord, og som står trygt i all slags vær. Den kan stilles godt så den stadig nærmer seg det formfullede, men skamferes må den ikke. Det som vokser langsomt blir solid. Det som vokser - eller bygges - hurtig, blir sprøtt og

Vend.

löst og tåler ingen påkjennning. Derfor skal vår innstilling være å bygge videre på det verk som våre forfedre har arbeidet på i 1069 år og som alltid har hvilt på dette at folket var høyeste instans. Derfor skal den første politiske handling i et fritt Norge være at folket går til valgurnan. Forbedringene i statsmekanismen skal så følge litt etter litt. Efter vår beste overbevisning bør retningslinjen være at Stortinget litt etter litt gir slipp på den andel i den utøvende makt som det i den siste menneskealder har tiltatt sig. Den utøvende makt skal være i regjeringeskabinetten, d.v.s. hos "Kongen i statsråd". Endel saker bør også kunne avgjøres av statsministeren og fagministeren i fellesskap. Stortinget skal først og fremst ha den kontrollerende makt. For også på den lovstiftende maktens område bør stortinget vise resignasjon og ikke uten i sjeldne undtagelse tilfeller gjøre vedtak i lovs form som ikke bæres frem av regjeringen. Og selv den bevilgende myndighet må stortinget utøve slik at det ikke desavouerer regjeringen. Samarbeide mellom regjering og storting er løsenet, ikke jaloui og antagonisme. Alt dette er mulig, det henger sammen med velgernes hold til de personligheter som ifølge det naturlige utvalg blir ledende i politikken. Velgerne må mere enn tidligere stemme på mannen, ikke på det upersonlige parti eller det mer eller mindre svevende parti-på folkets vegne utøver stortinget. I stortingssalen skal folkets frie kritikk over de styrende komme fram. Der skal regjeringen stå til rette. Har den ikke lenger stortingets tillid må den gå av. Har den forbrutt sig må den for riksrett.

Blir Norge på ny krigsskueplass og overgangsperioden kommer til å arte sig som under alternativ B tenkt, vil styret i de ettersamarbeide med den civile administrasjon, og når landet er befridd på samme måte som ovenfor antydet.

Nr. 8

A. 2. september 1941.
Mappe 78
Ksp. 8

2663

Arg. 2/9-1941
O.V. 2637/41

UTDRAG AV ET PRIVATBREV. ③

Du spør hvad jeg mener om krigens varighet o.s.v. Alt i denne forbindelse blir naturligvis mer og mindre gjettverk, - krigens kan for så vidt være fra en uke til et år til, men det rette blir nok noe mellom de to ytterlighetene. Mine private gisninger bygger på følgende:

1) Invasjonsplanene mot England er definitivt oppgitt. Tyskland må anse invasjon som en militær-teknisk umulighet. Den kan ikke bare være utsatt, for chansene må nødvendigvis bli mindre og mindre eftersom tiden går. At det ikke blev noe av invasjonen i sommer, kan heller ikke skyldes noe ønske om å komplettere forsyningene først, for det er ikke større lagre som mangler til et slikt foretagende, en avgjørelse her ville falle temmelig fort (etter all beregning iallfall fortære enn i et russisk felttog)

2) Tyskland innstiller sig altså på en "opslitningskrig". Men til en slik har de ikke selv ressurser. Det eneste sted innen rekkevidde hvor slike fins (olje, metaller, korn) i en målestokk som betyr noe, er Russland. Følgelig: Tyskland måtte gå løs på Russland. På en måte er det helt logisk, den eneste utvei etter at invasjonen er oppgitt.

3) Det er nødvendig for Tyskland å få Russland raskt og forholdsvis uskadt. a) Fordi den britisk-amerikanske krigsproduksjon (fly m.v.) nu (eniglig) med rasende fart nørmer sig et nivå av helt knusende overlegenhet (toppeffektivitet ventes senest våren-sommeren 1942, men den er livsfarlig for Tyskland lenge før det) b) Fordi russerne m.h.t. mobilisering og overhodet militært er tyskerne underlagne i fart og derfor kunne tenkes utmanøvret på basis av denne faktor, c) Fordi Tyskland ikke har ressurser til en langvarig stillingskrig overfor Russland over en ca. 2500 km. lang front - den vil tappa de allorode altfor reduserte lagre i rasende fart, (når Tyskland i det hele tatt lar klart sig så lenge - med olje o.s.v. - er grunnen sikkert at frontene i denne krigens har vært uventet korte og kortvarige, ja i månedsvis har der overhodet - bortsett fra sjø og luft - ikke eksistert tyske kampfronter, mens jeg tenker fronten mot Russland alone f.t. krever 1 mill. tonn olje i måneden, for ikke å smakke om alt det andre.

4) Det må ansees som gitt at Tyskland ikke får Russland raukt, billig og uskadt. Det er åbenbart at det var det de gikk etter, "knock out" i første runde". Derpå tyder både det vi hittil har kunnet bringe på det rene om de rent militære disposisjoner (det voldsomme offensive støt i sentrum, mot Moskva - hensikt: å lamme og skape kaos alt för Russland hadde kommet sig på bana) og de tyske skriverier, f.eks. spådommen om Moskvias fall 13. juli, - slikt skriver jo ikke der i gården uten etter instruks fra høyeste hold, og det er klart de må ha trodd på det sjøl, slike spådommer som ikke går i opfyldelse, er jo meget kjedelige propagandaboomeranger, og må etterpå virke meget deprimerende og svekkende for tilliten.

5) Hvorfor det videre går i Russland vet jo ingen. Men min mening - ut fra ovenstående - er at Russland har vunnet første omgang. Tyskland har ikke opnådd Knock out i første runde, har ikke opnådd noe strategisk hovedmål (Moskva etc.), har ennu ikke erobret noe terreng av vesentlig økonomisk betydning (oljen,